

АНАЛИЗА СПОРНИХ РЕШЕЊА МИНИСТАРСТВА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Чланови од 154.- 164. Закона о накнадама за коришћење јавних добара уређују накнаду за загађивање вода која се плаћа за непосредно или посредно загађивање воде реципијента сразмерно степену загађености отпадне воде, односно друге материје којом се погоршава квалитет воде реципијента и погоршавају услови њеног коришћења. Обвезник је правно лице, предузетник, односно физичко лице које испушта отпадне воде којима се непосредно загађују воде реципијента или се погоршава њихов квалитет и услови његовог коришћења, укључујући лица која испуштају отпадне воде на основу водних дозвола или решења о обједињеним условима заштите животне средине (иррс дозволе, студије процене утицаја и др.), лица која при обављању комуналне делатности испуштају отпадне воде у систем јавне канализације или у септичке или сабирне јаме, у количини већој од 30 кубних метара (m³) дневно, као и правна лица која испуштају санитарне и друге отпадне воде, а којима вода није испоручена путем објекта јавног снабдевања водом (водоводом); производи или увози минерална ђубрива, хемијска средства за заштиту биља и детерџенте на бази фосфата и ставља их у промет на тржиште на подручју Републике Србије. Основица накнаде за загађивање вода је количина испуштене отпадне воде изражена у метрима кубним (m³) и количина загађења изражена у килограмима (kg) у испуштеној отпадној води, односно количина изражена у килограмима .

Дефинише се да предметну накнаду утврђује министарство надлежно за послове заштите животне средине решењем најкасније до 30. априла текуће године за претходну годину, на основу годишњег извештаја, који обвезник доставља Агенцији за заштиту животне средине до 31. марта текуће године, за претходну годину.

Спорна је чињеница да Предузеће, спада у правно лице које непосредно загађује воде, у складу са чланом 154 и 155 став 1 тачка 1, из следећих разлога;

У образложењу Закона, на страни 31. „Трошкови које ће примена Закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа, стоји следећи текст :

2. Трошкови које ће примена Закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа У односу на досадашње обавезе које су грађани и привреда имали у погледу врста накнада, овим законом се уводи нова накнада за унапређивање енергетске ефикасности, која ће утицати на повећање трошкова обвезника ове накнаде. Остале накнаде у погледу износа остају на досадашњем нивоу или се умањују у односу на постојеће стање (као нпр. накнада за промену намене шума и шумског земљишта, накнада за коришћење земљишта у државној својини у шумске намене), па не би требало да додатно оптерете грађане и привреду.

Ово указује на чињеницу да законодавац није имао за циљ, увођење нове накнаде за загађивање вода, нити да изазове нове трошкове Јавно комуналних предузећа. Закон је донет по хитном поступку 2018 године, а одредбе чланова од 154-164 се примењују од 01.01.2022 године.

С обзиром на упутство о правном средству, у коме је наведено да је Решење коначно и извршно и да се против њега може покренути управни спор у року од 30 дана, мишљења смо да је потребно да надлежно Министарство сва решења стави ван снаге, или да Влада Републике Србије донесе акт, којим ће се препоручити надлежном министарству,

да изузме из примене закона, Јавно комунална предузећа, па да се након тога сва решена о утврђивању накнада ове врсте, ставе ван снаге.

Доносилац спорних Решења би могао према одредбама Закона о општем управном поступку да изврши :

- ПОНАВЉАЊЕ ПОСТУПКА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ
- ПОНИШТИ КОНАЧНО РЕШЕЊЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ
- УКИНЕ РЕШЕЊЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ

Спорна је чињеница да Предузеће, спада у правно лице које непосредно загађује воде, у складу са чланом 154 и 155 став 1 тачка 1, из следећих разлога:

1. Нејасно је који су то критеријума на основу којих се утврђује да је оператер „ЗАГАЂИВАЧ“

ОДГОВОР ЈКП „Вик“: Према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Сл.гласник РС, бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016), на основу Стручног мишљења о квалитету отпадне воде ИЗЈЗ Крагујевац истиче се да отпадна вода на изливу у реку Грошницу ни по једном од посматраних параметара није показала знаке значајнијег оптерећења, била је у складу са поменутом Уредбом и као таква може да се испушта у коначни реципијент (докази у прилогу)

*Доказ 1 - Образац 3 – део Реципијент отпадних вода (Емисије у воде из Националног регистра извора загађивања)

*Доказ 2 - Стручно мишљење о квалитету отпадне воде, Институт за јавно здравље Крагујевац

*Доказ 3 - Табела 30, тачка 1 - Граничне вредности емисија на месту испуштања површинске воде (за укупни фосфор и укупни азот) из Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Сл.гласник РС, бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016)

2. Шта се сматра „ПОГОРШАЊЕМ КВАЛИТЕТА“ ?

ОДГОВОР ЈКП „Вик“: Анализа реципијента је показала да је квалитет реципијента после испуста отпадне воде БОЉИ него пре испуста отпадних вода са Водоводног система „Грошница“ (Стручно мишљење о квалитету отпадне воде, Институт за јавно здравље Крагујевац)

3. Подаци на основу којих се утврђује количина отпадних вода коју ЈКП испуштају у реципијент и количина загађујућих материја ни по једном критеријуму нису меродавни и нису поуздан основ за утврђивање основице за одређивање накнаде за загађивање вода, јер нов правилник о начину и условима за мерење количине и квалитета отпадних вода још увек није донет.

ОДГОВОР ЈКП „Вик“: Члан 20 Правилника о начину и условима за мерење количине и квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима (Сл.гласник РС, бр. 33/2016): „При узорковању, припреми узорака, њиховом чувању и складиштењу, руковању са узорцима, као и при испитивању на терену и анализи узорака отпадних вода примењују се референтне методе према захтеву стандарда СРПС ИСО/ИЕЦ 17025, утврђеним у Прилогу 3. Уколико таквих стандарда нема могу се применити одговарајући међународни и европски стандарди као и нестандардизоване методе

развијене у акредитованим лабораторијама и валидоване према захтеву стандарда СРПС ИСО/ИЕЦ 17025 који дају еквивалентне резултате у погледу мерне несигурности испитивања у складу са захтевима прописа којим се уређују ГВЕ (граничне вредности емисије).“

4. Да ли су ЈКП, у оквиру којих постоје системи за пречишћавање отпадних вода, дужна да плаћају накнаду за непосредно загађивање вода уколико друга правна лица не поседују системе за пречишћавање отпадних вода пре испуштања у јавну канализацију ?

ОДГОВОР ЈКП „Вик“: „Правно лице, предузетник, односно физичко лице које испушта или одлаже материје које могу загадити воду, осим физичког лица које користи воду за пиће, сопствене и санитарне потребе, „дужно је да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, делимично или потпуно одстрани као и да пречисти отпадне воде“ (Закон о водама, члан 98)

5. Како је извршен обрачун висине накнаде за непосредно загађење вода за 2020. годину ?

ОДГОВОР ЈКП „Вик“: Обрачун висине накнаде за непосредно загађење вода за 2020. годину који је кроз Решење Министарства заштите животне средине достављен ЈКП „Вик“ није тачан и не може се јасно утврдити који су улазни параметри коришћени приликом обрачуна.

Висина накнаде на годишњем нивоу за пречишћену воду (P) се израчунава према изразу:

$$P = QA \cdot \Sigma GVE_i \cdot RSDP \cdot 365 \cdot 10^{-3}$$

где је:

QA - пројектовани средњи дневни проток на годишњем нивоу, m³/dan;

ΣGVE_i - збир GVE за параметре од интереса (нпр. НРК, ВРК5, укупни азот, укупни фосфор, метали), mg/dm³

10⁻³ - корекциони фактор претварања грама (g) у килограме (kg);

RSDP - цена за испуштање пројектоване пречишћене отпадне воде, RSD/kg загађења на дан

Заменом „наших вредности“ из Обрасца 3-Емисије у воде, за улазне параметре из обрасца за обрачун висине накнаде на годишњем нивоу за пречишћену воду (P) добија се вредност мања од 1,00 динара, што уједно доказује да ЈКП „Вик“ није загађивач.

Осим тога, спорна је, односно нетачна, употреба мерних јединица (mg, g, kg) у обрасцу за обрачун висине накнаде на годишњем нивоу за пречишћену воду (P), као и њихово претварање у веће мерне јединице.